

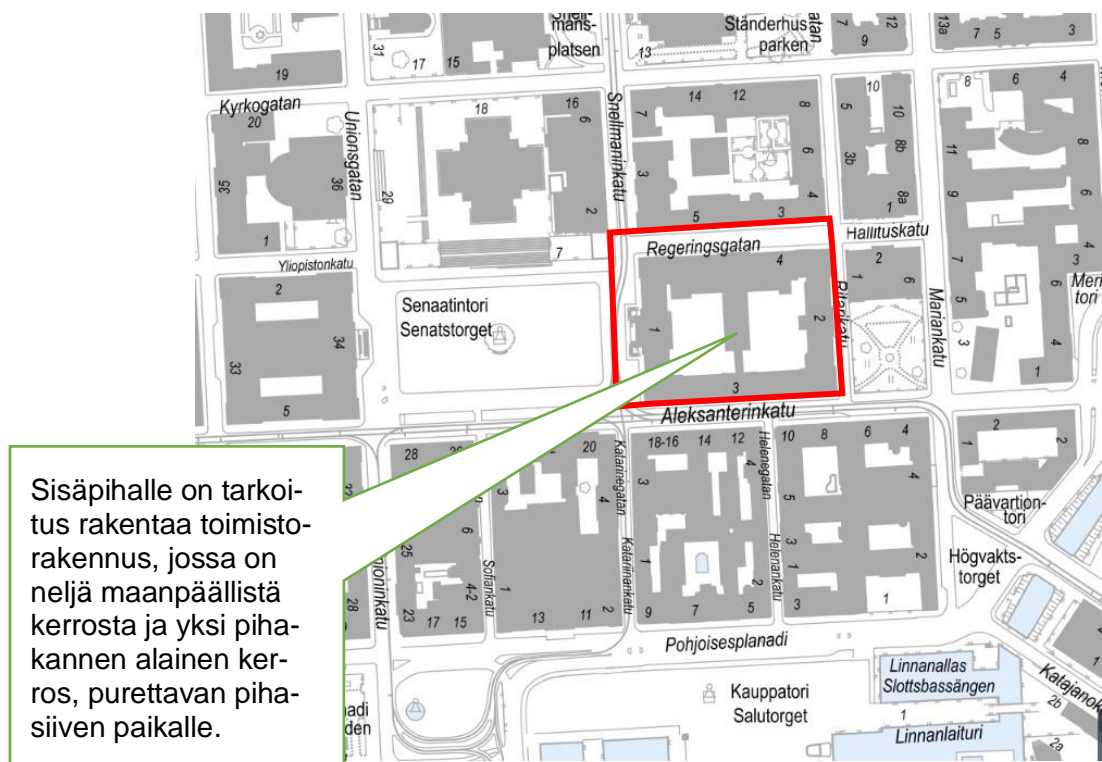
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Valtioneuvoston linnan asemakaavan muutos

Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoituspalvelu
Päivätty 22.8.2022

Diaarinumero HEL 2020-011646
Hankenumero 5318_9
Oas 1606-00/22

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) esitetään miksi asemakaava laaditaan, miten kaavoitus etenee ja missä vaiheessa siihen voi vaikuttaa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavaprosessin edetessä, jolloin OAS:n päivitetty versio löytyy Helsingin karttapalvelusta <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>.

Kuva 1. Karttakuva suunnittelualueesta.

Tiivistelmä

Korttelin sisäpihalle on tarkoitus osoittaa lisärakentamista, mikä edellyttää Valtioneuvoston linnan pihalla sijaitsevan, vuodelta 1904 peräisin olevan, entisen painotalon purkamista. Tarkoitus on mahdollistaa Valtioneuvoston tilojen keskittäminen Helsingin em-

pirekeskustaan kuuluvaan Valtioneuvoston linnan kortteliin. Keskustan maanalaiseen huoltotunneliin on tarkoitus rakentaa uusi ajoliittymä. Hankkeen lähtökohdista keskustellaan verkossa 14. syyskuuta.

Suunnittelun tavoitteet ja alue

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Senaatintorin itä-laidalla sijaitsevaa Valtioneuvoston linnan hallintokorttelia ja sen länsipuolista sekä pohjoispuolista katualuetta (Snellmaninkatu ja Hallituskatu). Tavoitteena on mahdollistaa Valtioneuvoston toimintojen keskittäminen entistä tehokkaammin asemakaavan muutoksen kohteena olevaan kortteliin lisärakentamalla sen keskiosa. Kerrosala kasvaa noin 6 400 k-m². Keskustan maanalaiseen huoltotunneliin on tarkoitus rakentaa uusi ajoliittymä. Kaavoituksen yhteydessä tullaan myös selvittämään mahdollisuutta Kirkkokadun muuttamisesta yksisuuntaiseksi Snellmaninkadun ja Ritarikadun välisellä osuudella.

Korttelin uudisrakentaminen sovitetaan ympäristöönsä siten, että vanhat arvokkaat rakennukset säilyvät korttelikokonaisuuden pääroolissa. Uudisrakennuksen korkeus on tarkoitus sovittaa ympäröivään kattomaisemaan, ja korttelipihan tilallinen hahmotettavuus sekä kohtuulliset näkymät on tavoitteena säilyttää. Uudisrakennukseen on suunnitteilla pääasiassa toimistotiloja, ja siitä on tarkoitus järjestää kulkuyhteyksiä olemassa oleviin historiallisiin kadunvarsirakennuksiin. Kadunvarsirakennuksissa muutokset tapahtuvat rakennusrunkojen sisällä katujulkisivujen säilyessä ennallaan.

Osallistuminen ja aineistot

Esittely- ja keskustelutilaisuus järjestetään verkossa keskiviikkona 14.9.2022 klo 17:00–17:45.

Pääset liittymään kokoukseen klo 16:45 alkaen klikkaamalla liittymislinkkiä (Teams), joka löytyy verkosta osoitteesta [hel.fi/asukas-tilaisuudet](https://www.hel.fi/asukas-tilaisuudet).

Teams-sovellusta ei tarvitse ladata omalle laitteelle, vaan kokoukseen voi osallistua verkkoselaimen kautta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja kaavan valmisteluaineistoon (selostusluonnos ja viitesuunnitelma) voi tutustua 5.–23.9.2022 seuraavissa paikoissa:

- verkkosivuilla <https://www.hel.fi/suunnitelmat>.

Kaupunkiympäristön asiakaspalvelu palvelee puhelimitse numerossa 09 310 22111 ja verkossa

<https://www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi/yhteystiedot/yhteystiedot>.

Asiakaspalvelun käyntiosoite on Työpajankatu 8, tarkistathan

---

asiakaspalvelupisteen aukioloajat verkosta. Myös suunnittelijaan voi olla yhteydessä.

Suunnitteluun liittyvää aineistoa päivitetään Helsingin karttapalveluun <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>.

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta pyydetään esittämään **viimeistään 23.9.2022**. Kirjalliset mielipiteet lähetetään Helsingin kaupungin kirjaamoon (Pohjoisesplanadi 11–13) sähköpostiosoitteeseen helsinki.kirjaamo@hel.fi tai postiosoitteeseen Helsingin kaupunki, kirjaamo, kaupunkiympäristön toimiala, PL 10, 00099 Helsingin kaupunki.

Mielipiteet voi esittää myös suoraan suunnittelijalle. Tapaamisaika tulee sopia etukäteen. Viranomaisille ja muille asiantuntijoille järjestetään erillinen neuvottelu ja heiltä pyydetään tarvittavat lausunnot.

Kun mielipiteet on saatu, suunnittelu etenee ja laaditaan kaavaehdotus. Kaavoituksen etenemisen vaiheet ja osallistumismahdollisuudet on kuvattu viimeisellä sivulla.

Osalliset

Alueen suunnittelussa osallisia ovat:

- alueen ja lähialueiden maanomistajat, asukkaat ja yritykset
  - seurat ja yhdistykset
    - Kruununhaan asukasyhdistys ry
    - Rakennustaiteen Seura ry
    - Suomen arkkitehtiliitto ry SAFA
    - Helsingin Yrittäjät
    - Helsingin seudun kauppakamari
  - asiantuntijaviranomaiset
    - Helen Oy
    - Helen Sähköverkko Oy
    - DNA Oyj
    - Elisa Oyj
    - Telia Finland Oyj
    - Fingrid Oy
    - Suomen Erillisverkot Oy
    - Gasgrid Finland Oy
    - Auris Kaasunjakelu Oy
    - Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
    - Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
    - Helsingin poliisilaitos
    - Museovirasto
    - Senaatti-kiinteistöt
-

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Puolustusvoimat
- Tasavallan presidentin kanslia
- Helsingin vanhusneuvosto
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kaupunginmuseo
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Vaikutusten arviointi

Kaavan valmistelun yhteydessä arvioidaan kaavan toteuttamisen vaikutuksia muun muassa kulttuuriperintöön, kaupunkikuvaan, maisemaan, kaupunkirakenteeseen ja liikenteeseen, ja laaditaan tarvittavat selvitykset kaavaratkaisun merkittävien vaikutusten arvioimiseksi. Vaikutusten arviointia suorittavat kaavan valmisteluun osallistuvat kaupungin asiantuntijat sekä tarvittaessa muut viranomaiset ja osalliset.

Suunnittelun taustatietoa

Korttelialue on valtion omistuksessa. Kaavoitus on tullut vireille tontin omistajan hakemuksesta. Kaupunki valmistelee asemakaavan muutoksen perusteella mahdollisesti kyseeseen tulevan maankäyttösopimuksen hakijan kanssa käytävissä neuvotteluissa.

Voimassa olevassa asemakaavassa (1988) kortteli on merkitty hallinto- ja virastorakennusten korttelialueeksi ja sen pohjoispuolinen alue katualueeksi. Kaikkia kaava-alueen rakennuksia koskee merkintä sr: suojeltava rakennus sekä sk: valtion omistamien kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun asetuksen mukaan suojeltava rakennus. Ulkoportaat Senaatintorin suuntaan on merkitty s: suojeltava kohde. Senaatintorin aukio on merkitty sa: Suojeltu aukio. Tämän aukion käyttötarkoitukseen, tilaseinämiin tai rakennelmiin kohdistuvia muutoksia koskevista suunnitelmista on pyydettävä lausunto Helsingin kaupunginmuseolta ja varattava Museovirastolle tilaisuus lausunnon antamiseen.

Koko aluetta koskee aluemerkinä s: Tällä alueella ei suojeltaviksi määrättyjä rakennuksia, rakennusten osia, aitoja, ulkoportaita, muistomerkkejä, puurivejä tai kiveyksiä saa muuttaa, purkaa tai hävittää, niin että kohteen tai sen ympäristön rakennustaiteellinen tai kulttuurihistoriallinen arvo vähenee. Tällä alueella on ennen rakennusluvan myöntämistä pyydettävä lausunto Helsingin kaupunginmuseolta ja varattava Museovirastolle tilaisuus lausunnon antamiseen.

Voimassa olevassa keskustan maanalaisen huoltoliikenteen ja pysäköinnin asemakaavassa (2005) Senaatintorin alueelle maan

---

alle on osoitettu tilavaraus kahdelle sijainniltaan ohjeelliselle, vierekkäiselle tunnelille. Alue on merkitty ma-lht3/k; Yleisen huoltoliikenteen tunnelille ja sen aputiloille kaupungin tarpeisiin varattu maanalainen tila suojavyöhykkeineen, jonka kautta saa rakentaa ajoyhteydet, jotka liittyvät Kluuvintunneliin Yliopistonkadun alaisessa tasossa noin -14.0 ja Kirkkokadun alaisessa tasossa noin -1.6.

Asemakaava-alue on osa luokiteltua kiinteää muinaisjäännösaluetta (tunnus 1000006099) ja se on rauhoitettu muinaismuistolailalla.

Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on osoitettu liike- ja palvelukeskustan (C1) alueeksi: palvelu-, liike- ja toimitilapainotteinen keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalveluiden sekä kaupunkikulttuurin alueena.

Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa Valtioneuvoston korttelin viereen Senaatintorin alle on osoitettu tilavaraus keskustan huoltotunnelille. Korttelin luoteisnurkan alapuolelle on osoitettu varaus ohjeelliselle suunnitellulle liikennetunnelille. Alue on keskustan maanalaisen kehittämisen kohdealuetta.

Valtioneuvoston kortteli kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön ja Museoviraston RKY 2009-kohdeluetteluun Senaatintori ympäristöineen. Valtioneuvoston korttelin eteläpuolisko kuuluu lisäksi RKY-kohdeluetteluun Aleksanterinkatu.

Suunnittelualuetta koskevia suunnitelmia, päätöksiä, selvityksiä ja rakennuskielto:

- Valtioneuvoston linna, kortteli 1, alustava suunnitelmavaihtoehto, Arkkitehtitoimisto Sarc Oy, 31.3.2022
  - Hallituksen talouspoliittisen ministerivaliokunnan (Talpol) puoltava päätös 16.3.2022 koskien suunnitelmaa valtioneuvoston toimitilojen uudistamiseksi
  - ELY-keskuksen päätös Valtioneuvoston linnan korttelin rakennusten (lukuun ottamatta sisäpihan entistä painotaloa, josta myös asetuksella suojelu lakkaa) suojelemisesta rakennusperintölain mukaisesti, 7.6.2022
  - Valtioneuvoston linna, Kortteliselvitys, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtitoimisto Okulus Oy, 2019
  - Valtioneuvoston linna, Keskeiset rakenteet, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtitoimisto Okulus Oy, 2019
  - Valtioneuvoston linna, rakentumisen vaiheet 1822-
  - Helsinki – Kruununhaka -Kortteli 1, Selvitykset arkeologisista tutkimuksista, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, 20.10.2020
-

- Alueella on voimassa rajattu rakennuskielto 12691 asemakaavan laatimiseksi, joka koskee rakennusten 1. kerrosten ja kadunvarsien myymälä-, liike- ja toimitilojen muuttamista asuinkäyttöön (kaupunkiympäristölautakunta 15.12.2020)

Carl Ludvig Engelin suunnittelema Valtioneuvoston linna on rakentunut alkuperäisten suunnitelmien mukaiseen asuunsa vuosien 1822–53 aikana osana Helsingin monumentaalikeskustaa, ja nykyisen hahmonsä kortteli on saanut Engelin arkkitehtuurin hengessä toteutettujen korotusten ja uudisosien myötä vuoteen 1918 mennessä. Helsingin keskustan puhdaspiirteisimpiin kuuluva umpikortteli on ulkokehältään 3–4-kerroksinen, Aleksanterinkadun puoleista, osin kaksikerroksista eteläsiipeä lukuun ottamatta. Sisäpihalla sijaitsee vuosina 1899–1904 rakentunut nelikerroksinen kirjapainotalo, jossa on nykyään toimisto- ja ravintolatiloja. Kortteli on eri ministeriöiden sekä Valtioneuvoston kanslian käytössä. Valtioneuvoston linnan rakennukset ovat suojeltuja rakennussuojelulain mukaisella päätöksellä lukuun ottamatta sisäpihan painotaloa. Rakennusperintölain mukaisella päätöksellä suojeltujen kohteiden suojelua valvoo Museovirasto.

Lisätiedot suunnittelijoilta

Maankäyttö

Janne Prokkola, yksikön päällikkö, p. (09) 310 37233,
janne.prokkola@hel.fi

Kajsa Lybeck, arkkitehti, p. (09) 310 37052, kajsa.lybeck@hel.fi

Liikenne

Pekka Nikulainen, johtava liikenneinsinööri, p. (09) 310 37122,
pekka.nikulainen@hel.fi

Teknistoloudelliset asiat

Pekka Leivo, yksikön päällikkö, p. (09) 310 37388,
pekka.leivo@hel.fi

Mikko Juvonen, tiimipäällikkö, p. (09) 310 37252,
mikko.juvonen@hel.fi

Rakennussuojelu

Sakari Mentu, arkkitehti, p. (09) 310 37217, sakari.mentu@hel.fi

Vuorovaikutus

Anu Hämäläinen, vuorovaikutussuunnittelija, p. (09) 310 37396,
anu.hamalainen@hel.fi

Kaupunkisuunnittelua voi seurata Suunnitelmavahti-palvelun avulla (<https://www.hel.fi/suunnitelmavahti>) sekä sosiaalisen median kanavissa (<https://www.facebook.com/helsinkikaupunkiymparisto> ja <https://twitter.com/helsinkikymp>).

Helsingissä 22.8.2022

Janne Prokkola
yksikön päällikkö

Kaavoituksen eteneminen

Vireilletulo

- kaavoitus on tullut vireille vuonna 2020 tontin omistajan hakemuksesta

OAS

- OAS ja muuta aineistoa nähtävillä 5.–23.9.2022, asukastilaisuus 14.9.2022 verkossa
- nähtävilläolosta ilmoitetaan kirjeillä, verkkosivuilla <https://www.hel.fi/suunnitelmat> ja Helsingin Uutiset -lehdessä
- mahdollisuus esittää mielipiteitä
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille mielipiteen jättäneille, jotka ovat mielipiteen yhteydessä erikseen ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa

Ehdotus

- kaavaehdotus laitetaan julkisesti nähtäville
- julkisesta nähtävilläolosta ilmoitetaan verkkosivuilla <https://www.hel.fi/kaavakuulutukset>
- mahdollisuus tehdä muistutus, viranomaisilta pyydetään lausunnot
- kaavaehdotus, jota on tarvittaessa tarkistettu julkisen nähtävilläolon jälkeen, esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle arviolta syksyllä vuonna 2023
- kaavan valmistelun aikana saatuihin huomautuksiin vastataan vuorovaikutusraportissa, joka löytyy karttapalvelusta <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille muistutuksen jättäneille, joiden sähköposti- tai postiosoite ilmenee muistutuksesta

Hyväksyminen

- kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen
- kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan
- tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet kaavaehdotuksen julkisen nähtävilläolon aikana
- hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen
- hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan
- kaava tulee voimaan, jos hyväksymispäätöksestä ei ole valitettu tai valitukset on hylätty.